کاغذ اخبار

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:
حافظ بخشی از هویت ملی ماست

گروه فرهنگی

به همت انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به مناسبت بیستم مهرماه، روز بزرگداشت خواجه حافظ شیرازی، نشست پاسداشت این شاعر و غزلسرای برجسته ایرانی در فضای مجازی برگزار شد. در این برنامه محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان این‌که حافظ در شعر و ادبیات فارسی یکی از قله‌های فتح‌ناشدنی و از جمله بزرگ‌ترین مفاخر تاریخی کشور ماست، گفت: وقتی در مورد حافظ صحبت می‌کنیم تنها از یک شخصیت ادبی و یک شاعر چیره‌دست سخن نمی‌گوییم بلکه از بخشی از هویت ملی‌مان سخن به میان می‌آوریم.

او افزود: دیوان حافظ امروز در کنار قرآن‌کریم و دیگر کتب ادعیه، جایی ثابت در تمام منازل ایرانیان به خود اختصاص داده‌است. مردم به حافظ به عنوان لسان‌الغیب نگاه می‌کنند. او شخصیتی است که مردم در حل مشکلات و مسائل‌شان و زمانی که دچار تردید هستند، به دیوانش تفأل می‌زنند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: هر خانواده و فرد ایرانی حکایت‌های زیادی را از تعاملاتش با دیوان حافظ دارد. این نشان می‌دهد امروز حافظ تبدیل به بخشی از حافظه تاریخی ما ایرانیان شده‌است.

در این نشست همچنین دکتر کاووس حسن‌لی توضیحاتی درباره فعالیت‌های مرکز حافظ‌شناسی ارائه کرد و گفت: در این مرکز با توجه به اهدافی که از قبل پیش‌بینی شده‌است مجموعه‌ای از اسناد و نسخ چاپی، خطی، ترجمه‌ها و شرح‌ها، کتاب‌های تحریری درباره حافظ، سخنرانی‌ها و مقالات و همه اسنادی که به نوعی به حافظ پیوند دارد گردآوری، طبقه‌بندی، دسته‌بندی و به حافظ‌پژوهان ارائه می‌شود. برنامه‌های علمی روز حافظ، اعطای نشان درجه یک حافظ‌شناسی به حافظ پژوهان برجسته در سراسر جهان، انتخاب کتاب سال حافظ و اعطای جایزه به مولفان، پذیرش پژوهشگر پسا دکتری، نشست‌های ماهانه علمی، انتشار مجله تخصصی حافظ‌شناسی، انتشار نشریه عمومی آیینه‌دار و ... از جمله فعالیت‌هایی است که در این مرکز در حال اجراست. یکی دیگر از برنامه‌های مرکز حافظ‌شناسی ایجاد کرسی پژوهشی حافظ و دوره پسادکتری و فرصت‌های مطالعاتی است.

دکتر حسن انوری در این نشست گفت: حافظ مردمی‌ترین شاعر ایران است. هیچ شاعری به اندازه حافظ به میان مردم راه پیدا نکرده‌است. وقتی که شما روزنامه‌ها را می‌خوانید، می‌بینید شعری از حافظ در آنها درج شده‌است. رادیو را که روشن می‌کنید با شعر حافظ را می‌شنوید. از اینها بالاتر وقتی که در خیابان، در پشت چراغ قرمز می‌ایستید، شعر حافظ به صورت فال به شما عرضه می‌شود.

او افزود: شعر حافظ در حدی است که در سفره هفت‌سین دیوان حافظ در کنار قرآن مجید گذاشته می‌شود. این توفیق برای هیچ یک از شعرای زبان فارسی دست نداده‌است.

بخشی از کاشیکاری حرم مطهر امام حسن عسکری(ع) در سامرا

۳ شاخصه جامعه مهدوی ۴ چالش دوران غیبت

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام نصوری، معاون بنیاد حضرت مهدی موعود(عج) به مناسبت سالروز آغاز امامت امام زمان(عج)

نازلی مروت

جام‌جم

غفلت‌های علمی و عملی در طول تاریخ موجب شده تا عموم مردم که نسبت به اصل مهدویت آگاهی دقیقی ندارند، در مسیر انحرافات مختلف فکری گرفتار شوند. شناخت و معرفی اصل مهدویت، استفاده بهینه از ابزارهای نو و پرهیز از قشری‌گری در تبلیغات دینی با محوریت انتظار راهی است که مانع پدید آمدن جریان‌های انحرافی نوظهور و سوء استفاده از احساسات عموم مردم می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا نصوری؛ معاون آموزش و پژوهش بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج)، نویسنده، پژوهشگر و فعال حوزه مهدویت در گفت‌وگو با ما به بیان دیدگاه‌های خود برای رهایی جامعه از جهل و انحراف‌ها می‌پردازد.

راز برخی انحرافات به‌وجود آمده در موضوع مهدویت در طول تاریخ چیست؟

یک اصل وجود دارد که هر مقوله مهم دارای اصالت مورد هجوم نسخه‌های بدلی قرار می‌گیرد. هر زمان مساله توحید مورد توجه قرار گرفت، حمله به آن نیز زیاد شد. زمانی که رسالت پیامبر(ص) رونق گرفت پیامبر دروغین ادعای نبوت کرد و نسخه بدلی از رسالت الهی را به نمایش گذاشت و منافق در برابر مومن قرار گرفت. بنابراین هجمه به موضوع مهدویت با نسخه‌های بدلی و مدعیان دروغین به دلیل اصالت موضوع و اهمیت آن است که طبیعی به نظر می‌رسد. آنچه مهم است تشابه حق و باطل است و ضرورت توجه به هشدارهایی که در متن دین اعم از قرآن و روایات آمده یا امروزه توسط علمای دین بیان می‌شود. نکته دیگر باز بودن دُکان کاسبان مهدویت است. به نظر من باید در این زمینه آسیب‌شناسی شود.

چه عواملی باعث انحراف مردم از مسیر حق و اثرگذاری مدعیان بین مردم می‌شود؟

مهمترین عامل، جهل عمومی و عدم شناخت کافی از معیارهای حق و باطل است. به عقیده من جهل مردم از مقوله مهدویت نتیجه کم‌کاری عالمان دین، متولیان و اهالی فرهنگ در معرفی صحیح مهدویت است. بی‌توجهی به پیامدهای تحریف اصل مهدویت دلیل دیگری بر ایجاد جهل است.

یکی از معضلات تاریخی مهدویت که جامعه ما در چند سال اخیر گرفتار آن شده است تاکید بیش از اندازه به «نشانه محوری» و «تطبیق گرایی» در موضوع مهدویت است. برای رهایی از این آسیب چه باید کرد؟

منشأ گرایش مردم به نشانه‌های ظهور به جای زمینه‌سازی ظهور را باید پیدا کنیم. باید ببینم چه کسی این ذائقه را ایجاد کرده و راهبرد نشانه محوری شده است؟، وقتی مردم به این سمت هدایت می‌شوند به جای این‌که منتظر ظهور باشند و بستر آن را فراهم کنند منتظر پیدایش نشانه‌های ظهور هستند. چون نشانه‌محوری اولا به ظهور ختم نمی‌شود بلکه موجب ناامیدی و تردید در اصل مهدویت می‌شود و ثانیا زمینه رونق کاسبی افراد دسیسه چین و فرصت طلب را نیز فراهم می‌کند. در فرمایشات رهبری هرگز از نشانه‌ها سخن به میان نیامده بلکه زمینه سازی برای ظهور، ایجاد تمدن نوین اسلامی و ضرورت ایجاد تحرک در جامعه برای پذیرش مهدویت سخن گفته شده است. اما متاسفانه ذائقه و سلیقه مردم به سمت نشانه‌ها و تطبیق علایم ظهور هدایت شد. این معضل را در یک دهه اخیر بیشتر شاهد بودیم و با نشر مطالبی تحت عنوان «ظهور بسیار نزدیک است» مردم به این سمت تحریک شدند. تا زمانی که راهبرد مهدویت‌گرایی معرفی نشود و مردم را به دنبال نشانه‌ها و تطبیق‌ها هل بدهیم، زمینه انحراف نیز فراهم خواهد شد.

برای رهایی از این انحرافات باید چند رکن مورد توجه بیشتر مردم قرار گیرد؛ یقین به وجود امام، قطعی بودن ظهور، اولویت زمینه‌سازی ظهور تا نشانه گرایی، یقین به غیبت امام و نقش آفرینی مردم در ظهور و نهایتا شناخت اهداف برنامه‌های امام زمان که گسترش عدالت و معنویت است.

جامعه مهدوی چه ویژگی‌هایی دارد؟

مردم در جامعه مهدوی سه شاخصه را باید رعایت کنند؛ دین محوری، عزت محوری و تکلیف محوری. اگر این سه شاخصه رعایت شود تقوا، عدالت، پایبندی به اخلاق، احکام و عقاید اسلامی، بی‌نیازی از خلق، ظلم ستیزی، مسوولیت‌پذیری در قبال خانواده و جامعه و... مورد توجه افراد جامعه قرار می‌گیرد. این جامعه‌ای است که سبک زندگی مردم و مهندسی زندگی اجتماع اسلامی و منتظر است.

دولتمردان ما باید تلاش کنند براساس همان سه محوری که بیان شد مردم را به سمت و سوی فرهنگ انتظار هدایت کنند تا از فرهنگ ابتذال در امان بمانند. این نظامی است که بر اساس توحید، عدالت محوری و اخلاق محوری برای سعادت بشر توسط خاتم‌الانبیا طراحی شد تا به خاتم‌الاوصیا سپرده شود. ما در دوران غیبت کبری وظیفه داریم زمینه‌ساز اجرای این طرح باشیم.

برخوردهای ذوقی و سلیقه‌ای با موضوع انتظار و مهدویت، چالش جدی با اصل انتظار و جامعه سازی مهدوی دارد. آیا بیرون آمدن جریان‌های انحرافی مانند انجمن حجتیه و بهاییت از دل مهدویت نتیجه این برخوردهای سلیقه‌ای است؟

عوامل متعددی در شکل‌گیری این جریان‌ها نقش داشته است، هدایت مردم به سمت علائم ظهور یکی از این عوامل است. ملاقات‌گرایی و دعوت به تعقیب این مقوله یکی دیگر از عوامل شکل‌گیری جریان‌های انحرافی از دل مهدویت است. وجود نابسامانی‌های اجتماعی و مشکلات اقتصادی و فرهنگی عامل محرک دیگری است که موجب انحراف از اصل می‌شود.

نکته دیگر نبود متولی واحد در امر تبلیغ مهدویت است. اکنون موسسات و ستادهای متعدد با عنوان مهدویت فعالیت می‌کنند که به دلیل نبود سند و متولی واحد برخی کارها به موازی‌کاری ختم شده است.

مساله دیگری که آسیب جدی به مهدویت وارد کرده و موجب انحراف می‌شود برداشت‌های نادرست از انتظار است، برخی انتظار را تنها در ذکر و دعا می‌بینند که نتیجه آن شکل گیری انجمن حجتیه شده است. برخی به دنبال استغاثه هستند و عده‌ای به دنبال علائم ظهور و... مجموعه این نگاه‌های تک بعدی به انحراف از اصل مهدویت ختم می‌شود. نکته دیگر بد عمل کردن انسان‌های منتظر است، کسی که پشت شیشه ماشین «اللهم عجل لولیک الفرج» می‌نویسد نباید به حقوق سایر مردم تجاوز کند. کسی که در منزل دعای ندبه و عهد می‌خواند چگونه به خود اجازه می‌دهد به همسر و فرزنش بد اخلاقی کند یا در محیط کار حقوق همکار خود را نادیده بگیرد.

علاوه بر موارد یاد شده یکی از مهمترین دلایل انحرافات به‌وجود آمده از دل مهدویت کم‌کاری علمی و پژوهشی برای این موضوع اساسی است. ما چند رساله و پایان‌نامه با محوریت امام زمان و مهدویت داریم؟ چند کار پژوهشی متقن نوشته شده است؟ آیا موقوفات برای امام عصر(عج) بیشتر است یا امام شهید؟

آیا مباحث علمی و آکادمیک می‌تواند به تنهایی نیاز مردم برای شناخت مهدی(عج) را برآورده کند؟

قطعا مباحث علمی و ذوقی در کنار هم تاثیر بیشتری می‌گذارد. اما مساله مهم این است که از کدام مبحث علمی سخن می‌گوییم؟ کدام بحث آموزشی در مدارس، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه به صورت جدی به مهدویت پرداخته است؟ چند فیلم خوب با موضوع مهدویت ساخته شده است؟ من یقین دارم ظرفیت وجود دارد اما همت نیست. افزایش تعداد مهدیه‌ها و زائرین مسجد جمکران خوب است اما برای معرفی امام عصر(عج) کافی نیست. کافی است مقایسه‌ای داشته باشیم بین دپارتمان‌های علمی غرب علیه مهدویت با فعالیت‌های محدود و معدود ما در کشور اسلامی! تاسف‌آور است. فضای علمی باید تقویت شود و در کنار آن از فضای هنری و رسانه‌ای برای هدایت احساسات ناب مردم نسبت به امام زمان و جامعه مهدوی بهره‌مند شویم.

یکی از مشکلات عمده ما در عصر حاضر، پدیده‌ها و انحرافات نوظهور از دل فضای گسترده و بی مرز مجازی است. برای مقابله با چالش انکار و تردید و حفظ باورهای مردم چه باید کرد؟

ما در دوران غیبت چهار چالش جدی داریم؛ فترت(فاصله ازامام)، حیرت و سرگردانی، فتنه و یاس. هریک از این چالش‌ها درمان دارد. راه مبارزه با فترت و فاصله از امام دعوت از امام و فراهم کردن زمینه ظهور است، راه رهایی از سرگردانی تمسک به استدلال و عقلانیت است، راه مقابله با فتنه‌های آخرالزمان دفاع از رکن دین است و نهایتا ایجاد امید و نشاط درجامعه آخرین راه مقابله با چالش‌های دوران غیبت است. برای رفع این چالش‌ها عامه مردم و نخبگان درکنار یکدیگر باید انجام وظیفه کنند. ببینید آسیب‌ها و چالش‌ها روز به روز در حال گسترش و پررنگتر شدن است. هرجا ما غفلت کردیم دشمن از غیبت ما استفاده کرد. حاشیه شهر را رها کردیم، بهاییت و مسیحیت و وهابیت جایگزین شد، در مدارس، سینما و... کم‌کاری کردیم، دیگران سوءاستفاده کردند. برای جبران گذشته باید در دو زمینه علمی و عملی اقدام شود. در حوزه علمی باید در نظام‌های آموزشی با محوریت قرآن و متون دینی وارد عمل شویم و مبانی را به دانش‌آموز، دانشجو و طلبه بیاموزیم تا مانع اوج‌گیری جریان‌های انحرافی شود. در بعدعملی هم باید به مردم آموزش دهیم تا از خرافات پرهیز کنند. علما و کارشناسان دینی باید همنشین مردم شده و از مردم فاصله نگیرند. تولیدات علمی‌را به سطح جامعه بیاوریم تا بی تفاوتی مردم نسبت به شناخت دقیق و علمی از بین برود. با این اقدامات می‌توان جهل عمومی را خنثی کرد. با مدعیان دورغین مهدویت باید برخورد علمی شود.

اقدام مهم دیگری که باید انجام شود، تربیت شخصیت‌های الگو برای عموم مردم است. شخصیت‌هایی مانند حاج‌قاسم و صیاد شیرازی در حوزه فرهنگ باید به مردم معرفی شوند. مکتب حاج قاسم باید رونق بگیرد. مراکز معتبر دینی باید به هنرمندان و فیلمسازان خوراک فکری برسانند تا تولیدات فاخر برای مردم تولید شود. در حالی که ما از هنر سینما غافل شده‌ایم هالیوود با تولیدات آخرالزمانی چهره دیگری از موضوع موعود و آخرالزمان آنگونه که خود می‌خواهد به تصویر می‌کشد. برای تحقق این خواسته‌ها باید هزینه شود، موقوفه‌ها به سمت توسعه فرهنگ مهدویت هدایت شود و از پژوهشگر و هنرمند فعال در این زمینه حمایت شود و در گام بعدی انتظار تولیدات فاخر داشته باشیم.

خبر روز

رقابت پایاپای ایران و ژاپن در جایزه آسیاپاسیفیک

«قهرمان» به همراه فیلم ژاپنی «ماشین من بران» هر کدام با نامزدی در چهار شاخه، پیشتاز نامزدهای چهاردهمین دوره جوایز سینمایی آسیاپاسیفیک شدند.

به‌گزارش جام‌جم، فهرست نامزدهای چهاردهمین دوره جوایز سینمایی آسیاپاسیفیک اعلام شد و فیلم قهرمان ساخته فرهادی موفق به کسب نامزدی در چهار شاخه بهترین فیلم، کارگردانی، فیلمنامه و همچنین بهترین بازیگر مرد (امیر جدیدی) شد. فیلم ژاپنی ماشین مرا بران به کارگردانی ریوسوکه هاماگوچی که همراه قهرمان، دیگر برگزیده جشنواره فیلم کن بود نیز در چهار شاخه بهترین فیلم، کارگردانی، فیلمنامه و همچنین بهترین بازیگر نقش اصلی مرد نامزد کسب جایزه شناخته شده است. در شاخه بهترین فیلم این جوایز سینمایی، «شیطان وجود ندارد» به کارگردانی محمد رسول اُف از ایران، «شب دانستن هیچ چیز» ساخته پایال کاپادیا از هند و «مداد» ساخته ناتالیا نازاروا از روسیه نیز نامزد کسب جایزه هستند. نسیم احمدپور و شهرام مکری نیز برای «جنایت بی‌دقت» دیگر نماینده سینمای ایران در شاخه بهترین فیلمنامه جوایز آسیاپاسیفیک هستند و فیلم سینمایی «وقت جیغ انارها» ساخته گراناز موسوی نیز در بخش بهترین فیلم بلند جوانان با آثاری از کشورهای کره‌جنوبی، ترکیه، ژاپن و یک محصول مشترک عراق، امارات و عربستان رقابت می‌کند. مراسم پایانی چهاردهمین دوره جوایز سینمایی آسیاپاسیفیک روز ۱۱ نوامبر (۲۰ آبان) در استرالیا برگزار می‌شود.

برگزیدگان مسابقه ملی «طراحی کتابخانه عشایری» معرفی شدند

اختتامیه مسابقه «طراحی کتابخانه عشایری» با تجلیل از هشت اثر برتر برگزار شد.

به گزارش جام‌جم، مسابقه ملی طراحی کتاب‌خانه عشایری با انتشار فراخوانی در فروردین امسال به منظور ارائه طراحی کتابخانه‌ای قابل‌حمل برای خدمات‌رسانی به عشایر کشور، به همت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و با مشارکت فب‌لب ایران برگزار شد و پس از طی مراحل داوری، برگزیدگان خود را شناخت. این مسابقه ملی با مشارکت بیش از ۴۴۰ گروه طراحی یا طراح مستقل و ارسال ۱۷۳ اثر برگزار شد که طی آن مجموعه‌ای از ایده‌های نوآورانه به دبیرخانه مسابقه رسید. در پایان روند برگزیدگان این جشنواره به شرح زیر معرفی شدند:

رتبه اول: نگار محمدی، فرناز پیکان‌پور، محمود قربانی و محمد رجاییان

رتبه دوم: الهه مرادی و حسین خراسانی

رتبه سوم: احسان لسانی و محمدحسین اقلیدس

همچنین آثار زهره نژادبیگلری، سمانه طغیانی دولت‌آبادی، سینا رضایی نوایی، عطا خویی و همچنین اثر گروهی مژگان افشارفر، فرناز بیات، فاطیما مفید و محمد کاظم‌زاده به عنوان آثار شایسته تقدیر در مسابقه ملی طراحی کتابخانه عشایری معرفی شدند.